

ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

เรื่องเสร็จที่ สรพ.๕๐/๒๕๕๕

สำนวนเลขที่ ๔๐/๑๐๕/๒๕๕๕ (มีมติครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๕ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๕)

ประเภทสำนวน ทรพย์สินสูญหาย

เรื่อง เอกสารสำคัญที่เก็บรักษาไว้ในหน่วยงานถูกโจรกรรม

สรุปข้อเท็จจริง ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๑ หน่วยงานได้ดำเนินการจัดทำโครงการข้อมูลดิจิทัลเอกสารต้นฉบับของส่วนราชการ จำนวน ๑๐,๐๐๐ แผ่น และครั้งที่สองเมื่อเดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องอีกจำนวน ๑๙,๒๓๐ แผ่น เมื่อได้ดำเนินการตามโครงการแล้วเสร็จ ปรากฏว่าเอกสารต้นฉบับของส่วนราชการบางส่วนได้สูญหายไป เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายเป็นเงิน ๗๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท

ความเห็นของพนักงานสอบสวน -

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เห็นว่า นาย ท. ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งนักการภารโรง กระทำด้วยความจงใจ ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการเต็มจำนวนความเสียหาย คิดเป็นเงิน ๗๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนนาง ญ. ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน นาง ล. ตำแหน่งนักการภารโรง และนาง ช. ตำแหน่งเจ้าพนักงานชำนาญงาน ไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ประเด็นที่พิจารณา มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่า ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๑ หน่วยงานได้ดำเนินการจัดทำโครงการข้อมูลดิจิทัลเอกสารต้นฉบับของส่วนราชการ จำนวน ๑๐,๐๐๐ แผ่น และครั้งที่สองเมื่อเดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องอีกจำนวน ๑๙,๒๓๐ แผ่น โดยมูลนิธิเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายและหน่วยงานเป็นผู้กำหนดรายละเอียดในการจ้าง และได้ขออนุมัติโครงการตามขั้นตอนของทางราชการ โดยมีนาง ญ. ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน นาง ล. ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งนักการภารโรง นาย ท. ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งนักการภารโรง และนาย ก. ลูกจ้างบริษัท ด.เป็นผู้ดำเนินการ และปฏิบัติงานภายในหน่วยงานหลังจากทำการสแกนเอกสารทั้งหมดตามสัญญาจ้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อทางบริษัทได้ส่งไฟล์เอกสารที่ทำการสแกนมาให้ตรวจสอบกับเอกสารที่มีอยู่ ประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๕๒ นาง ญ. ได้ตรวจพบว่า ต้นฉบับเอกสารของหน่วยงานได้สูญหายไป จึงได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ซึ่งต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ติดตามจับกุมนาย ท. และนาย ส. และติดตามเอกสารบางส่วนคืนมาได้จากผู้รับซื้อและนำมาส่งมอบให้พนักงานสอบสวนและมีผู้นำส่งคืนโดยไม่ประสงค์ออกนามและได้รับคืนทางไปรษณีย์ พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนและทำความเห็นในสำนวนการสอบสวนเห็นควรให้สั่งฟ้องบุคคลทั้งสองฐานลักทรัพย์ รับของโจร ความผิดต่อเจ้าหน้าที่ในงานยุติธรรม ต่อมาพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด ได้ยื่นฟ้องบุคคลทั้งสองในข้อหาดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒ ศาลอาญากรุงเทพใต้ได้มีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ xx/๒๕๕๒ พิพากษาว่า นาย ท. มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๗ วรรคแรก ให้จำคุกจำเลย ๔ ปี จำเลยให้การ

รับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๒ ปี ส่วนคำขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินที่ยังไม่ได้คืนจำนวน ๔,๕๙๕,๐๐๐ บาท นั้น เนื่องจากจำเลยให้การรับสารภาพข้อหารับของโจร จำเลยจึงมิใช่เป็นผู้ลักทรัพย์จึงไม่มีหน้าที่ต้องคืนทรัพย์ดังกล่าวแก่ผู้เสียหาย คำขอในส่วนนี้จึงให้ยกเสีย และเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ศาลอาญากรุงเทพใต้ได้มีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ xxx/๒๕๕๒ พิพากษาให้นาย ส. ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๗ วรรคแรก ให้จำคุกจำเลย ๔ ปี จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๒ ปี นำโทษจำคุกที่ศาลรอการลงโทษไว้ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ xxxx/๒๕๕๐ ของศาลแขวงพระนครเหนือบวกกับโทษจำคุกในคดีนี้เป็น ๒ ปี ๒ เดือน ส่วนคำขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินที่ยังไม่ได้คืนจำนวน ๔,๕๙๕,๐๐๐ บาท นั้น เนื่องจากจำเลยให้การรับสารภาพข้อหารับของโจร จำเลยจึงมิใช่เป็นผู้ลักทรัพย์จึงไม่มีหน้าที่ต้องคืนทรัพย์ดังกล่าวแก่ผู้เสียหาย คำขอในส่วนนี้จึงให้ยกเสียทางราชการจึงได้รับความเสียหายในส่วนของเอกสารที่ยังไม่ได้รับคืนมา คิดเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งพิจารณาการกระทำและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

๑. นาย ท. ลูกจ้างประจำตำแหน่งนักการภารโรง ได้รับมอบหมายให้ช่วยปฏิบัติงานตามโครงการข้อมูลดิจิทัลเอกสารต้นฉบับของส่วนราชการ โดยนาย ท. มีส่วนเกี่ยวข้องกับเอกสารที่สูญหาย กล่าวคือ เมื่อผู้รับจ้างสแกนเอกสารแต่ละฉบับเสร็จแล้วจะส่งมอบเอกสารให้แก่นาง ญ. หัวหน้าหน่วยงาน พร้อมรายการทะเบียนเอกสาร เพื่อตรวจสอบว่าตรงตามที่ระบุไว้หรือไม่ หลังจากทีนาง ญ. ตรวจสอบแล้วจะส่งต้นฉบับเอกสารให้นาง ล. ทำการอนุรักษ์ โดยมีนาย ท. เป็นผู้ช่วย ซึ่งวิธีปฏิบัติงานนาย ท. จะทำการอนุรักษ์โดยการจัดเอกสารเข้าช่องไม่ล่าห์ และเมื่อทำการอนุรักษ์เสร็จแล้ว ก็จะนำเอกสารไปส่งมอบให้กับนาง ญ. ทำการลงทะเบียนติดเลขทะเบียนที่ช่องเอกสารแล้วจัดเก็บใส่ตู้ ซึ่งในการดำเนินการในแต่ละวันนั้น หากยังเหลือเอกสารที่ยังไม่ได้ทำการอนุรักษ์ นาย ท. จะนำเอกสารไปเก็บไว้ที่เคาเตอร์ทำงาน เพื่อที่จะนำมาดำเนินการต่อในวันรุ่งขึ้น จากข้อเท็จจริงดังกล่าวประกอบกับในชั้นดำเนินคดีอาญานาย ท. รับสารภาพในชั้นศาลว่าได้ครอบครองเอกสารต้นฉบับของส่วนราชการ โดยนาย ท. ทราบดีว่าเอกสารดังกล่าวเป็นทรัพย์สินของทางราชการอันได้มาจากการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ จึงมีเหตุผลน่าเชื่อว่า นาย ท. ได้อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าว (โดยร่วมมือกับบุคคลภายนอก) แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ทางราชการจึงได้รับความเสียหาย ในส่วนของเอกสารที่ยังไม่ได้รับคืนมา คิดเป็นเงิน ๗๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท จึงให้นาย ท. ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๗๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. นาง ญ. ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อย เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ และเป็นผู้ควบคุมการดำเนินการตามโครงการจัดทำข้อมูลดิจิทัลเอกสารต้นฉบับตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อผู้รับจ้างสแกนเอกสารแต่ละฉบับเสร็จแล้ว จะส่งมอบเอกสารให้แก่นาง ญ. พร้อมรายการทะเบียนเอกสารเพื่อตรวจสอบว่าตรงตามที่ระบุไว้หรือไม่ ขณะดำเนินการตามโครงการดังกล่าวนี้ หน่วยงานได้ดำเนินการอนุรักษ์ต้นฉบับเอกสารดังกล่าวควบคู่กันไปด้วย ซึ่งขั้นตอนของการอนุรักษ์นั้น เจ้าหน้าที่หน่วยงานจะเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยหลังจากทีนาง ญ. ตรวจสอบกับผู้รับจ้างแล้ว ก็จะส่งต้นฉบับเอกสารให้กับนาง ล. และนาย ท. ทำการอนุรักษ์ โดยวิธีการจัดเอกสารเข้าช่องไม่ล่าห์ หรือในบางครั้งก็จะให้นาย ท. หยิบเอกสารที่โต๊ะนาง ญ. เพื่อนำมาทำการอนุรักษ์เอง เมื่อทำการอนุรักษ์เสร็จแล้ว นาง ล. กับนาย ท. ก็จะนำไปส่งมอบให้นาง ญ. ทำการลงทะเบียน ติดเลขทะเบียนที่ช่องเอกสาร แล้วจัดเก็บใส่ตู้ ซึ่งในการดำเนินการในแต่ละวันนั้น หากยังเหลือเอกสารที่ยังไม่ได้ทำการอนุรักษ์ นาง ล. และนาย ท. ก็จะนำไปเก็บไว้ที่เคาเตอร์ทำงานของตน เพื่อที่จะนำมาดำเนินการต่อในวันรุ่งขึ้น จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในการ

ดำเนินการโครงการดังกล่าว นาง ญ. ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน ไม่ได้จัดระบบการควบคุมการรับ-ส่ง เอกสารต้นฉบับ ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญ เพื่อควบคุมเอกสารตั้งแต่ขั้นตอนนำเอกสารออกจากตู้ส่งมอบให้ผู้รับจ้างรับมอบจากผู้รับจ้างและนำเอกสารเก็บเข้าตู้ในแต่ละวันหลังจากทำการอนุรักษ์เสร็จเพื่อง่ายต่อการตรวจสอบและป้องกันมิให้เอกสารสูญหาย การไม่ดำเนินการดังกล่าว จึงทำให้ไม่อาจทราบได้ว่าเอกสารดังกล่าวสูญหายไปตั้งแต่เมื่อใด จนหลังจากทำการสแกนเอกสารทั้งหมดตามโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๕๒ นาง ญ. จึงทราบว่าเอกสารต้นฉบับสูญหายไปจำนวนมาก ประกอบกับการที่นาง ญ. ได้มอบกุญแจสำหรับไขเข้า-ออก ในอาคารให้นาง ล. กับ นาย ท. เนื่องจากเห็นว่า บุคคลทั้งสองมีหน้าที่ทำความสะอาดอาคาร ก่อนที่จะเปิดให้บริการแก่ประชาชน จึงได้มอบหมายให้บุคคลทั้งสองเป็นผู้เก็บรักษากุญแจและเปิดอาคาร ส่วนการเก็บรักษากุญแจตู้หนังสือและเอกสารภายในหน่วยงานก็ใช้วิธีแขวนกุญแจไว้ข้างตู้ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถหยิบกุญแจไขได้ทุกคนเพื่อให้เกิดความสะดวกในการให้บริการประชาชน เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานจำนวนน้อย การกระทำลักษณะดังกล่าว จึงเป็นช่องทางที่เอกสารจะสูญหายได้หลายขั้นตอน พฤติการณ์ถือเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ทางราชการจึงได้รับความเสียหายในส่วนของเอกสารที่ยังไม่ได้รับคืนมา คิดเป็นเงิน ๗๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อพิจารณาตามระบบการดำเนินงานตามโครงการข้อมูลดิจิทัลเอกสารต้นฉบับของส่วนราชการ ซึ่งหน่วยงานได้ดำเนินการอนุรักษ์ต้นฉบับเอกสารควบคู่กันไปด้วยนั้น มีเอกสารที่ต้องดำเนินการจำนวนมาก (ครั้งแรกจำนวน ๑๐,๐๐๐ แผ่น ครั้งที่ ๒ จำนวน ๑๙,๒๓๐ แผ่น) ซึ่งเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และมีมูลค่าสูง แต่กลับมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานและรับผิดชอบของที่มีมูลค่าสูงเพียง ๔ คน (รวมนาง ญ.) การปฏิบัติงานจึงย่อมเกิดความบกพร่องในการควบคุมการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ เนื่องจากมีเอกสารจำนวนมากเมื่อคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมจึงให้นาง ญ. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในอัตราร้อยละ ๒๐ ของค่าเสียหายจำนวน ๗๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๑๔,๒๒๐,๐๐๐ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

อนึ่ง หากทางราชการได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากนาย ท. เมื่อนำมารวมกับจำนวนเงินที่นาง ญ. ได้ชดใช้ไว้เกินจำนวนความเสียหาย ให้คืนเงินส่วนที่ได้รับชำระไว้เกินให้แก่ นาง ญ. ตามสัดส่วนแห่งความรับผิดและที่ได้ชำระไว้ต่อไป

ผู้ย่อ	นางสาวเกวรีย์	เก่งเดช	นิติกร
ผู้ตรวจ	๑. นางสาวสุชาทิพย์	โพธิ์ศรี	หัวหน้าฝ่าย
	๒. นางสาวรรณา	อิศรางกูร ณ อยุธยา	ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ทพ. ๑

